

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Studiene plassering i det barnehagevitenskapelige feltet	15
<i>Eva Marianne Johansson og Anita Berge</i>	
Tema 1) Teoretiske perspektiver for å belyse praksis.	17
Tema 2) Metodologiske perspektiver for å belyse praksis	18
Tema 3) Møter og erfaringer i teori og praksis.	19
Tema 4) Kunnskapsutvikling i praksis.	20
TEMA 1 TEORETISKE PERSPEKTIVER FOR Å BELYSE PRAKSIS	23
Kapittel 2	
Hva skal teori være godt for i drama, når drama handler om personlige erfaringer gjort i praksis?	25
<i>Anne Karin Fotland</i>	
Metoder og fremgangsmåter	27
Historisk bakgrunn	28
Ways teori.	29
Erfaringer med studentaktiviteter i undervisningen etter Ways øvelsesdrama	30
Øvelse for konsentrasjon på sansene.	31
Øvelse for fantasi	32
Øvelser for det fysiske jeg.	34
Øvelser for talen.	36
Øvelser for følelser og intellektet	38
Målsetting med øvelsesdrama og dens betydning for studentene . .	39
Konklusjon	40

Kapittel 3**Pestalozzi, bærekraftig utvikling og sosial kompetanse**

i barnehagen	41
<i>Barbara Maria Sageidet</i>	
Introduksjon	41
Metode og problemstilling	42
Natur, naturopplevelser, bærekraftig utvikling og sosial kompetanse – definisjoner.	42
Naturen og utvikling av sosiale ferdigheter og bærekraftig utvikling – kort historisk skisse	43
Natur og sosial kompetanse hos Pestalozzi.	44
Sammenhenger mellom sosial kompetanse, naturopplevelser og læring i og om naturen hos Pestalozzi og i nyere teori og praksis	46
Hvordan kan dette potensialet brukes for arbeidet med bærekraftig utvikling og sosial kompetanse i barnehagen?	49
Konklusjon	51

Kapittel 4**Barnehagens kunnskapsformer i lys av tradisjoner og forandringer .** 53*Anita Berge*

Innledning	53
Et kunnskapsfilosofisk utgangspunkt.	54
Teoretisk-vitenskapelig kunnskapsform	55
Praktisk-produktiv kunnskapsform	56
Kunnskap som praktisk klokskap	57
Tradisjon og forandring.	58
Tekstanalyse	59
Barnehagen – en effektiv faktor i samfunnsøkonomien	60
Helhetlig læring – kunnskaper og ferdigheter for livet	62
Kunnskapsøkonomien og barnehagens oppgaver.	65
Et utvidet og komplekst læringsperspektiv.	66
Avsluttende oppsummering.	67

TEMA 2 METODOLOGISKE PERSPEKTIVER OG PRAKSIS 69
Kapittel 5**Forskende fellesskap i barnehagen – utfordringer og muligheter . . . 71***Margrethe Jernes og Marit Alvestad*

Innledning	71
Et kort tilbakeblikk	73
Aksjonsforskning og deltakelse i forskning tett på praksis	74
Metodologiske perspektiver	76
Metodologisk datagrunnlag	77
Analyseprosess	78
Resultater og diskusjon	79
Å være sammen om å se	79
Samtaler om praksis	80
Dialoger i møter	82
Avslutning	83

Kapittel 6**Hva lærer voksne når barn forteller? En fenomenologisk
tilnærming til barns livsverdener . . . . . 85***Karin Hole*

Teoretiske perspektiver	86
Møtet mellom Jeg og Du	87
Kroppslig persepsjon og kommunikasjon	87
Den etiske fordring	88
Metodologiske tilnærminger og utfordringer	89
Forskningsetiske perspektiver på fenomenologisk forskning med barn	91
Analyse og diskusjon	92
Å utvise åpenhet for livsverdenens kompleksitet	92
Jeg og Du i møtet med det tredje	95
Å skape gjensidighet i en felles interaksjonstone	97
Oppsummerende betraktninger	99

Kapittel 7**Kunstbasert forskning i barnehagen – teori om en mulig praksis . . . 101***Torill Vist*

Innledning	101
Kunstbaserte forskningsmetoder som barnehagepraksiser	102
Estetisk basert forskning – gode tenkemåter i barnehagen . . .	103
Eisners «arts-based research» som kunstbasert forskning i barnehagen	104
A/r/tografi – er vi barnehagens artografer?	105
Praksisledet forskning – når barnehagepraksisen får lede forskningen	107
Kunstnerisk utviklingsarbeid / «artistic research» som barnehageforskning	108
Kunstbaserte prosesser i barnehagen – elementer av begrunnelse.	109
Materialer og form	110
Sansepersepsjon og kroppslighet.	111
Følelser og relasjoner	112
Kunnskap og kreativitet	113
Coda	114

TEMA 3 MØTER OG ERFARINGER I TEORI OG PRAKSIS . . . . . 117**Kapittel 8****Toddlernes rom. Når barn møter kunsten – kunsten å møte****barna . . . . . 119***Kirsten Halle*

Innledning	119
Problemområde.	120
Sammenhengen mellom teori og praksis	121
Relasjonen mellom barn og kunst	122
Kunstbasert forskning	124
Betydningen av det relasjonelle	126
Nærvær – å være til stede.	128
Kommunikativ musikalitet – den affektive kroppslige væremåten.	130
Avslutning.	132

Kapittel 9**Song for veldig gamle og veldig unge – relasjonsbygging på tvers av generasjoner og institusjoner . . . . . 135***Hallgerd Byrkjeland*

Innleiing	135
Eit felt i utvikling.	137
Problemstilling	138
Teoretiske perspektiv.	138
Metode og roller	139
Prosjektsamarbeidet.	141
Utfordringar og kontinuitet	141
Dramatiske (estetiske) verkemidlar.	142
Dramaturgisk form	143
Relasjonar og identitet	144
Barnet som inspirator – og det sublime	145
Den gamle som inspirator – og det overskridande	145
Rom.	146
Samtalar og treff i ettertid	147
Oppsummering og drøfting	149

Kapittel 10**Skapende nærvær: Hvordan kan bilde- og tekstmateriale bidra til å belyse teoretiske begreper og skape forbindelse til praktiske erfaringer? . . . . . 151***Mari Anne E. Gryte*

Innledning	151
Teoretisk bakteppe	153
Foto som kunstbasert metode	156
Resultatutvikling og drøfting.	159
Oppsummering.	166

TEMA 4 KUNNSKAPSUTVIKLING I PRAKSIS	169
---	-----

Kapittel 11

Barnehagelærerstudenters begynnende profesjonelle

identitetsutvikling	171
-------------------------------	-----

Åse Dagmar Knaben

Teoretiske perspektiver	172
Metode	174
Analyse og diskusjon	175
Utdanningens betydning for personlig vekst og utvikling.	175
Betydningen av dyktige og motiverte lærere og fag.	178
Betydningen av praksis i utdanningen	181
Avsluttende kommentarer	183

Kapittel 12

Ny i barnehagelærerprofesjonen – vilkår for profesjonell

identitetsutvikling i møte med et arbeidsfellesskap	185
---	-----

Inger Benny Espedal Tunglund

Problemstilling	187
Teoretiske perspektiv	187
Metode	189
Resultat	191
Avsluttende drøfting	198

Kapittel 13

Å beskrive det ubeskrivelige – om metaforer og patisk kunnskap

i barnehagens verdipedagogiske arbeid	201
---	-----

Berit Tofteland og Eva Marianne Johansson

Verdier som kunnskapsområde	202
Teoretisk inspirasjon	203
Metodologiske overveielser	205
Analyse/resultat	206
Å få teorien inn i hodet	206
Å få det mer håndgripelig.	208
Å sette i gang virkelig tankevirksomhet	209
Å bli truffet emosjonelt	211
Avslutning.	212

Kapittel 14**Spor etter kjønnsmønstre i studenters observasjoner. . . . . 215***Elsa Helen Kaltvedt og Aud Torill Meland*

Innledning 215

Perspektiver på kjønn 216

Tidligere forskning 217

Metode 218

Spor etter kjønnsmønstre i observasjonene 220

Kjønnsstereotypiske observasjoner 220

Kjønnsoverskridende observasjoner 223

Drøfting 225

Referanser . . . . . 228**Forfatterpresentasjoner 255**